

JAZOVKA: SVETA MISA ZADUŠNICA I UKOP 814 NEVINIH ŽRTAVA

Komemoracija povodom posljednjega ispraćaja i pokopa 814 žrtava čiji su posmrtni ostatci ekshumirani iz jame Jazovke održana je u subotu, 23. kolovoza, na Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih režima nacizma, fašizma i komunizma, u Sošicama na Žumberku kod jame Jazovke, prenosi IKA.

Sprovodnu misu predvodio je zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša, a koncelebrirali su vojni ordinarij Jure Bogdan, križevački vladika Milan Stipić, gospičko-senjski biskup Marko Medo, umirovljeni vojni ordinarij Juraj Jezerinac i umirovljeni grkokatolički biskup Križevačke eparhije Nikola Kekić te brojni svećenici. Liturgijsko pjevanje predvodila je Klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj”.

Komemoraciji su prisustvovali i visoki državni dužnosnici, uključujući potpredsjednika Vlade i ministra hrvatskih branitelja Tomu Medveda te potpredsjednika Hrvatskog sabora i predsjednika Povjerenstva za utvrđivanje sudbine žrtava zločina počinjenih neposredno nakon Drugoga svjetskog rata Ivana Penavu.

U uvodnom govoru nadbiskup Kutleša pozdravio je sve prisutne i zahvalio državnim tijelima na radu u otkrivanju i dostojanstvenom pokopu žrtava. Citirao je riječi sluge Božjega kardinala Franje Kuharića iz 1993. godine: „Ovo mjesto nije poruka mržnje, ne stojimo nad provalijom bez nade jer, iako se ovdje dogodio strašan poraz svake čovječnosti, civilizacije i duhovnih vrijednosti, neka njihova smrt bude ugrađena u slobodu i mir Hrvatske.” Naglasio je da mučeništvo nije mržnja, već „poziv na obraćenje” i ozdravljenje društva od posljedica podjela.

Nadbiskup je u homiliji govorio u obliku svjedočanstva žrtava, dopuštajući da njihov glas, nasilno ušutkan u ponoru, progovori kroz njegovu riječ: „Danas vam progovaram ne iz ljudskog sjećanja, nego iz tišine ove jame. Govorim iz dubine zemlje koja mi je bila grob, ali i s visine neba koje mi je postalo dom.”

Poručio je da pomirenje bez istine nije moguće te da se mir može graditi samo na čvrstim temeljima istine, jer „samo istina oslobađa”. Upozorio je kako komunizam, za razliku od nacizma i fašizma, nikada nije službeno osuđen, a njegovi

počinitelji nikada nisu odgovarali. „Duga šutnja, čak i u slobodnoj Hrvatskoj, mnoge je od nas zauvijek učinila nevidljivima i dopustila da naši zločinci ostanu neprocesuirani i štoviše nagrađeni,” rekao je nadbiskup, dodavši da žrtve, iako izbrisane iz povijesti, nikada nisu bile nevidljive Bogu, koji pamti svaku suzu i svaku nepravdu.

Govoreći u ime nevinih odvedenih iz bolnica, redovnica i civila, nadbiskup Kutleša je naglasio kako su njihova tijela bila zatrpana u tišini jame, ali da se njihova duša nije mogla ubiti niti se mogla ugasiti molitva koja je živjela do zadnjega daha. Današnji pokop, rekao je, znak je da Hrvatska vraća dostojanstvo onima koji su desetljećima bili prešućivani i zaboravljeni.

Potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved u svom je govoru tijekom sprovednog obreda istaknuo kako je „zločin u Jazovki postao simbol bezumlja komunističkog režima”. Podsjetio je da je Ministarstvo hrvatskih branitelja od 2020. provelo sustavnu ekshumaciju te da je antropološka analiza potvrdila stravične razmjere zločina. Među 814 žrtava pronađeno je i 13 žena, troje djece u dobi od 12 do 14 godina te najmanje 99 osoba mlađih od 20 godina. „Današnja je komemoracija stoga i poziv na beskompromisnu osudu tih strašnih zločina komunističkog režima,” zaključio je Medved.

Naposljetku su posmrtni ostatci 814 žrtava položeni u zajedničku grobnicu, dok na tragediju podsjeća i na molitvu poziva spomenik akademskog kipara Kuzme Kovačića.

